

Natur

Træer

Der findes næsten 200 arter af træer og buske i Danmark. Langt de fleste er indført fra andre lande. Allerede i vikingetiden og i tidlig middelalder blev mange træer og buske bragt til Danmark.

Omkring 1200-tallet var Danmark blevet et landbrugsland, og træ spillede en vigtig rolle i menneskets tilværelse - træ til huse, skibe, vogne og redskaber samt til brændsel.

Sidst i 1700-tallet var Danmarks skove tæt på helt at blive udryddet på grund af det planløse overforbrug. Kun 2–3% af landet var da dækket af skov.

For at skaffe tømmer indførte det danske skovbrug omkring 25 arter nåletræer gennem de sidste 300 år. Kun halvdelen af disse er i dag almindelige, men til gengæld dækker de næsten 60% af det danske skovareal. I dag har vi omkring 15% skov i Danmark.

Foto: Niels Lisborg

Hvorfor er efterårets blade så flotte?

Forår og sommer er træernes blade grønne på grund af bladernes indhold af det grønne farvestof klorofyl. Magnesium er en vigtig bestanddel i klorofyl. Om efteråret trækker træet det værdifulde magnesium ud af bladet for at genbruge det til næste år. Når klorofylet nedbrydes, findes der især to betydelige farver tilbage. Den gule farve, der består af farvestoffet carotenoid, der især kendes fra efterårets birketræer, samt den røde farve, anthocyanin, der ofte ses hos f.eks. spidsløn og bærmispel.

Foto: Niels Lisborg

Bøg

Bøg betragtes ofte som Danmarks nationaltræart. Både bronzealdermanden og vikingen har formentlig sagt "bøg", når de pegede på et bøgetræ. Ordet bøg hører nemlig til de allerældste ord i sproget.

Bøgen sætter med års mellemrum (oldenår) store mængder af frø (bog), der gerne ædes både af fugle og pattedyr.

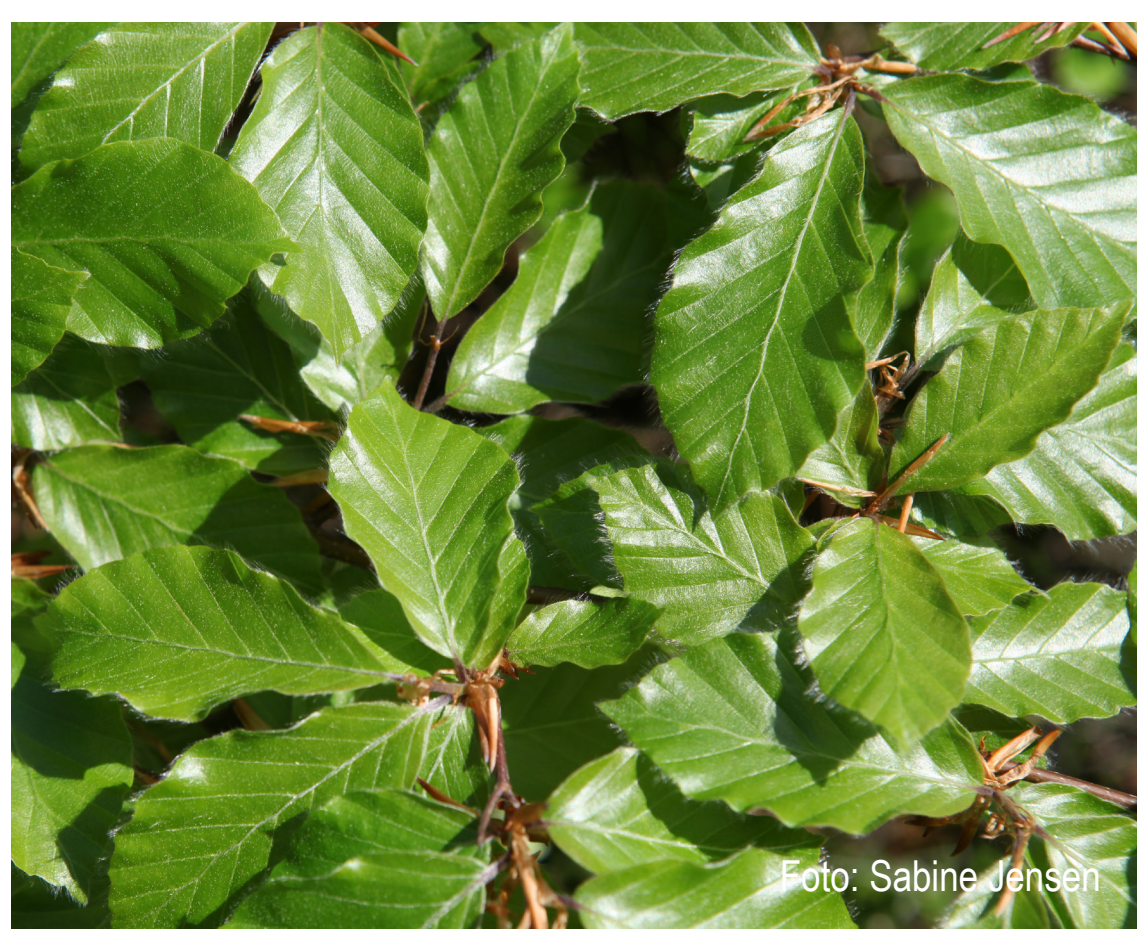

Foto: Sabine Jensen

Foto: Sabine Jensen

Ahorn

Ahorn bliver også kaldt ær. Ær er det gamle danske navn - ahorn er tysk. Ahorn er indført fra Tyskland omkring 1765, men nyere undersøgelser påviser, at træet er oprindeligt i Danmark. Ahorn kan vokse op til to meter om året som ungt træ. Dens frugter er de kendte, vingede "helikoptere", der kan spredes med vinden.

Birk

I Danmark findes to vildtvoksende arter af birk, dunbirk og vortebirk. De er pionertræer og meget hurtigtvoksende, men har en forholdsvis kort levetid. Et birketræ kan sætte 30 millioner frø på et år. Mange kender birk for den hvidlige bark. Hvid bark er en fordel langt mod nord. Den hvide bark reflekterer en del af solens stråler bort fra stammen, og derfor kan birketræet bedre holde en konstant lav temperatur hele året.

Foto: Sabine Jensen

Foto: Sabine Jensen

Eg

Der har været eg i Danmark lige siden sidste istid. Egen er et meget hårdført træ. "Kongeegen" i Jægerspris, der er ca. 1800 år, er formentlig det ældste, levende væsen i Danmark. Egetræet kan sætte blade flere gange i løbet af en sommer, hvis de første blade bliver spist af insekter. På den måde undgår egetræet at blive alvorligt beskadiget ved insektangreb. Over 800 insektarter er knyttet til egetræet som levested.

Rødel

Rødel gror godt på fugtig jordbund og tåler at stå i vand. Rødel hedder rødel, fordi veddet farves rødt, lige efter at træet er blevet fældet. Sammen med eg og lind dominerede rødel i de danske skove fra 5000 til 1000 f. Kr. I de sidste ca. 150 år er moser, søer og enge blevet afvandet mange steder. Derfor er mange af rødels voksesteder forsvundet.

Foto: Sabine Jensen

Foto: Sabine Jensen

Pil

Pileslægten er en artsrig slægt af hurtigt voksende træer og buske. I Danmark findes der ca. 25 arter af pil. Ud over det findes der en masse krydsninger mellem arterne. Pil har sandsynligvis vokset i Danmark lige så længe, der har været træer i landet. Langt de fleste pilearter vokser som pionertræer på fugtig jord.